

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРКООПСІЛКА
ДНУ "ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ"
ВРОЦЛАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
УНІВЕРСИТЕТ "DUNAREA DE JOS" В ГАЛАТІ
УНІВЕРСИТЕТ ДЖОРДЖЕ БАКОВІЯ
КООПЕРАТИВНО-ТОРГОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛЬВІВСЬКА ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА
ХМЕЛЬНИЦЬКА ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА АКАДЕМІЯ

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
"СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ,
ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ
ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ"

27-28 травня 2026 року
м. Львів

АДАПТУВАННЯ УМОВ ФУНКЦІОНУВАННЯ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ДО КОНЦЕПЦІЇ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ

Загальна концепція стійкого розвитку може розглядатися з різних точок зору: прагматичної, структурно-системної, фінансової, триєдиної тощо [1].

Для харчової промисловості, яка забезпечує суспільство продуктами харчування, проблеми стійкого розвитку також мають актуальність. Адаптуємо умови роботи харчової промисловості до положень даної концепції.

Прагматичний підхід передбачає наявність організаційної, ринкової та виробничої стійкості.

Організаційний напрямок стійкості базується на сучасних схемах організаційного управління промисловістю. При розгляді організації управління харчовою галуззю можна визначати два основних напрямки: зовнішній і внутрішній. Зовнішній передбачає втручання держави в процес управління, який враховує створення урядових програм для підтримування розвитку окремих галузей харчової промисловості. Такі програми впроваджуються з урахуванням потреб харчової галузі, оскільки зрозуміло, що розвиток держави та суспільства багато в чому обумовлює саме харчова промисловість, її зростання та конкурентоспроможність. Держава може допомогти і шляхом зменшення податкового навантаження на підприємства галузі. Окремо потрібно розглядати допомогу аграрному сектору, оскільки він потребує пильного ставлення до своїх проблем, забезпечуючи сировиною всю галузь.

Внутрішній підхід передбачає управління кожним підприємством в межах галузі. Організація управління сучасного підприємства повинна базуватися на впровадженні інновацій. Інновації у менеджменті передбачають застосування системи управління, яка може забезпечити такий розвиток підприємства, який буде супроводжуватися реальними результатами: збільшенням обсягів реалізованої продукції, завоюванням нових ринків збуту, зростанням прибутку, покращенням фінансових показників діяльності. Тобто завдяки інноваціям у менеджменті можна досягнути всіх запланованих цілей та покращити ринкові позиції. Якщо інновації у менеджменті будуть діяти ефективно, то це викличе ланцюгову реакцію та буде супроводжуватися впровадженням і інших інновацій: виробничих, технологічних, екологічних тощо. Управлінські інновації можуть стосуватися вдосконалення організаційної структури управління (створення нових підрозділів, ліквідація існуючих, злиття підрозділів тощо); цифровізація управлінської праці (застосування інформаційних систем в управлінні); створення умов для підвищення кваліфікації управлінського персоналу, можливостей для проходження стажування на сучасних вітчизняних підприємствах та у зарубіжних компаніях [2]. Управлінські інновації можуть допомогти зменшенню адміністративних витрат, які у собівартості продукції займають велику частку.

Виробничий напрямок розглядає стійкість як стабільність у розвитку галузі. Незважаючи на скрутне становище держави, харчова промисловість демонструє певну стабільність розвитку. Економічна ситуація в країні характеризується зменшенням купівельної спроможності; міграція населення призвела до зменшення чисельності покупців товарів. Але у галузі є підприємства, яким у 2023 р. вдалося забезпечити високий дохід: концерн Kernel отримав 115,4 млрд. грн., компанія МХП – 110,5 [3]. Це компанії, які є лідерами галузі. З великим відривом від них йде кондитерська корпорація «Рошен» з доходом у 31,9 млрд. грн. [3]. Це також непоганий результат серед підприємств харчової промисловості.

Ринковий напрямок передбачає стійкість виробництва в умовах постійних змін у оточуючому середовищі. Зміни у оточуючому середовищі можуть позитивно або негативно

впливати на ринкову стійкість. За допомогою проведення SWOT- аналізу визначаються можливості та загрози, які мають вплив на підприємство. Розраховуються ймовірність впливу та ймовірність реалізації можливостей (загроз), проводиться їхнє оцінювання. На основі отриманої інформації на матриці SWOT позначається позиція, яка відповідає певній оцінці. В залежності від того, до якого квадранту потрапило досліджуване підприємство, вибирається для нього стратегія: «максі-максі», «максі-міні», «міні-максі», «міні-міні».

Структурно-системний підхід ґрунтується на розгляді стійкого розвитку на двох різних рівнях: мікро- та макро-. На першому рівні стійка позиція підприємства має відповідати внутрішньому середовищу підприємства, тобто враховувати дії таких складових, як постачальники, посередники, споживачі, конкуренти, контактні аудиторії. На другому рівні можуть діяти такі чинники зовнішнього середовища, як політичні, економічні, науково-технічні, демографічні тощо.

Фінансово-орієнтований підхід полягає у приділенні уваги фінансової складової стійкого розвитку. Харчові підприємства у фінансовій діяльності орієнтуються на систему показників, яка відображає специфіку галузі і підприємства.

Триєдиний підхід містить економічну, екологічну та соціальну складову.

Економічна складова розглядається на рівні як галузі, так і підприємства. Вона може оцінюватися такими показниками, як привабливість та конкурентоспроможність галузі, кількість запроваджених інновацій, прибутковість, рівень доходу тощо. Підприємствам харчової промисловості, незважаючи на сучасні труднощі, вдається зберегти свої підприємства та колективи, виробляти та продавати високоякісну продукцію. У деяких з них знизилася обсяги чистого доходу від реалізації, прибуток від реалізації та чистий прибуток. Іноді йдеться про зменшення рентабельності продукції та рентабельності продаж, але всі такі випадки зрозумілі і мають тимчасовий характер. У цілому харчова промисловість та підприємства галузі продовжують функціонувати.

Харчова промисловість належить до галузі, яка дбає про чистоту навколишнього середовища, багато робить для того, щоб не шкодити природі та суспільству. Прикладом дбайливого ставлення до цих проблем можуть слугувати заходи, які застосовує ПрАТ «Оболонь». Підприємство передбачає впровадження інноваційних та енергозберігаючих технологій, які дають можливість покращити екологічні характеристики виробництва, мінімізувати шкідливі викиди у довкілля [4]. Таких підприємств у галузі багато.

Сучасний бізнес розуміє, що від того, яким чином ставляться споживачі до підприємства та ТМ, залежить їхнє благополуччя. Тому приділяють увагу соціальній політиці і намагаються зробити так, щоб їхня компанія в очах споживачів сприймалася як соціально-орієнтована. Досвід ПрАТ «Оболонь», яка вже давно займається соціальними питаннями, показує, що завдяки цьому імідж підприємства підвищується. Заходами, які застосовує підприємство в галузі соціальної політики та соціальної корпоративної відповідальності, є такі: розвиток спорту та освіти, донорський рух, підтримка дитячих будинків сімейного типу, благодійність, волонтерство і соціальне інвестування тощо [5].

Список використаних джерел

1. Лазоренко Т., Шолом І. Теоретичні засади концепції управління стійким розвитком підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2020. №6 (67). URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/67/924.pdf>
2. Давлетбаєва Н. Упровадження управлінських інновацій на підприємствах харчової промисловості як запорука підвищення їх конкурентоспроможності. *Галицький економічний вісник*. 2015. Т. 48. №1. С. 48-54.
3. Шешлюк О. С. Дослідження формування виробничої еліти в харчовій промисловості. *Економіка та суспільство*. 2025. №71. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-120>
4. Річний звіт ПрАТ «Оболонь» за 2025 рік. URL: https://obolon.ua/files/05391058/05391057_2025.pdf
5. ПрАТ «Оболонь». Корпоративна відповідальність. URL: https://obolon.ua/ua/about/regular_info